טל-אריאלי

ILFORD
PAN F FILM
SELOCHROME
HPS FILM
HP3 FILM
FP3 FILM
המומחים בצלום משתמשים בסרטי ILFORD
להשיג בכל בתי מסחר לצלום
סוכנים:
א. ברנר ובניו בע"מ
BERNER
תל-אביב. שדרות רוטשילד 15.
טלפון 53421

תיאטרון דורות
הורים איומים
Les parents terribles
מאת ז'אן קוקטו
מאי: יואל זילברג
אגדית: ישעיהו בן פורת
תפאורה: ש. ריתקין
אשתתפים:
חינה רוזובסקה
תמר רבינס (הבימה)
יוסף לוי
צדוק צרפתי
נורית קצ'לסקי
יום ג' 12.10 ביה"שמש עציון
יום ד' 13.10 רמת-גן רמה
יום ה' 14.10 צפת צליל
יום ו' 15.10 חיפה ביתנו מוצ"ש 16.10 הרצליה תפארת
יום א' 17.10 באר-שבע קרן הכניסה למטה מגיל 16 אסורה
טלפון המשרד: 31688

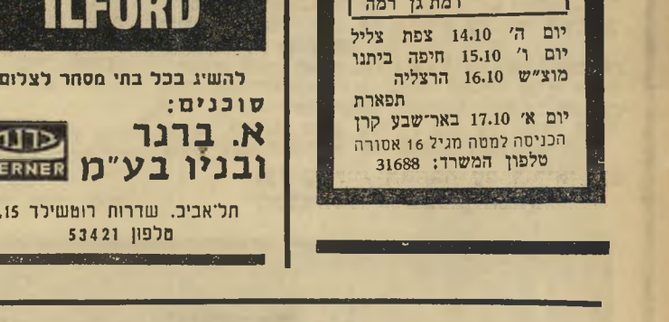

הנידון

(המשך מעמוד 7)

כמה טוב לאדם המאמין באלוהים!

★ ★ ★

כ? זה נתגלה על־ידי ועדת־חקירה של איש אחד, בלי מנגנון ובלי עזרה. נשאלת השאלה: מדוע כל זה לא נתגלה שנתיים לפני כן, בעת חקירת הפרשה בידי משטרת־ישראל, שלרשותה עומד מנגנון אדיר של „טובי החוקרים"?

על כך אפשר לומר בקיצור נמרץ: מישהו דאג לכך שהחקירה תיפסק באמצע, בשלב המכריע ולא תעלה כלפי מעלה.

מישהו שאינו איש מפד"ל, אלא איש מפא"י.

חקירת המשטרה בעניין זה היתה קאריקטורה — מלאכת־מחשבת של טישטוש והונאת־הציבור. אין ספק שקיבלה על כך הוראה מגבוה. מי שנתן הוראה זו — קיבל על עצמו את האחריות המוסרית לפר־שה כולה.

זוהי, בסופו של דבר, העיקר.

הוכח שהנוהלים במשרדי־הממשלה מאפ־שרים ומעודדים שחיתות ממאירה.

הוכח שהמנטאליות בצמרת הפקידותית והמפלגתית מתייחסת לשחיתות זו כאל דבר מובן מאליו, כאמצעי הכרחי למימון המוסדות המפלגתיים.

יתכן שמפלגה מסויימת מושחתת יותר משאר המפלגות.

יתכן שעסקן מסויים מושחת יותר משאר העסקנים.

אך זהו עניין של דרגה בלבד. השיטה משותפת לכל המפלגות. כי זוהי שיטה של מישטר שלם.

★ ★ ★

ב וכח עובדה זו, מובנת לגמרי התנ־נהגות ממשלת בן־גוריון, וגם התנהגות ממשלת־ההמשך של לוי אשכול.

כל מה שגילה לנו השבוע השו־פט גולן — היה ברור לכל כר־דעת עוד ביום גילוי הפרשה, לפני קרוב לשלוש שנים.

ולראייה: כבר באותו שבוע (23.1.63) התנוססה על שער העולם הזה (1324) ה־כותרת: „סגן־השר אחראי!"

וכפי שאמר שפיגל עצמו לשופט גולן: „אדם צריך לחיות אידיאוט שיחשוב אחרת."

ובכל זאת:

● הופסקה חקירת המשטרה לפני שהגי־עה לעיקר. לא נעשה שום נסיון רציני לחקור את חלקו של רפאל וצמרת המפד"ל בפרשה.

● ניתנה אפשרות מלאה לבני־עזלה ל־הגיע אל שפיגל — בזמן שהיה נתון במעצר ובמאסר! — ולהפעיל עליו לחץ כדי ש־ישתוק או שישקר (כפי שקובע השופט גולן). אותם חוגים שילמו בשביל הגנתו המשפטית — דבר שגם הוא מתקרב לשוחד.

● **לא הוכרח רפאל להתפטר כ־משך למעלה משנתיים, והוא המ־שיך לנהל עסקים בשם המדינה.**

● נתמנה השופט גולן כועדת־חקירה רק אחרי שכלו כל הקיצין, והדבר היה דרוש כדי לאפשר את המשך כהונתו של רפאל בממשלת אשכול. אין שמץ של ספק כי בעת המינוי קיוו חוגי־הצמרת כי השופט גולן לא יצליח לגלות דבר, אחרי שהובטחה שתיקת שפיגל, ואחרי שכל העקבות טוש־טשו מזמן.

● כאשר הצליח גולן בכל זאת — ועל כך כל הכבוד לו — ולא היה עוד מנוס מהעמדת רפאל לדין, לא עשתה התביעה הכללית, הכפופה למפא"י, דבר כדי להכריח את שפיגל לחזור על עדותו, והמשפט כולו הפך — בעיקבות התנהגות שני הצדדים — פארסה אומללה.

והנה, לבסוף: הסירוב לפרסם את הדו"ח של רפאל, עד שרפאל — ברוב טפשותו — נאם את נאומו ההיסטורי נגד מערכת־המשפט, ונשיא בית־המשפט העליון הפעיל לחץ חסר־תקדים על לוי אשכול ופשוט הכריח אותו לפרסם את הדו"ח.

איזה מישטר!

★ ★ ★

ש פיגל אמר שצריך להיות אידיאוט כדי להאמין שרפאל לא היה מעורב בעסק.

ארשה לעצמי להוסיף: צריך להיות אידי־אוט כדי להאמין כי זהו מיקרה חד־פעמי, וכי פרשת תל־גיבורים אינה שיטה הנהוגה לאורכו ולרוחבו של המישטר הקיים, ל־מימון שלטון המפלגות וגם למימון הבחי־רות הנוכחיות.

אידיאוט יאמין. ואידיאוט יצביע להמשך קיומו של מישטר זה.

ספרים

תרגום

הפרא שבאדם

בעל זבוב (רומן מאת ויליאם גולדינג. תירגום: אסתר כספי. הוצאת עם עובד. ספריה לעם) סופרים רבים, סופרי ילדים וסופרי מבוגרים, כתבו ספרים על אנשי־תרבות, הנקלעים לאי בודד, וחיים שם חיי־אושר, ללא הכבלים, החוקים והסייגים של החברה התרבותית.

ויליאם גולדינג תיאר את חיי־החופש ב־צורה שונה. הוא לקח את היצורים הכי טהו־רים שישנם בחברה התרבותית, ילדים צעירים עד גיל חמש־עשרה, שהספיקו לספוג את הערכים של החברה שלהם, אך עדיין לא הספיקו להתקלקל על־ידה. הוא מביא אותם, על־ידי תאונת־מטוס, לאי שומם, ונותן להם, שם, לנהל את חייהם.

בהתחלה עדיין זוכרים הילדים את חוקי־החברה שבתוכה גדלו. הם מתנהגים כמו ילי־דים בספר על ילדים שנקלעו לאי בודד. אבל לאט־לאט הם שוכחים את חיי־התרבות, על כל הערכים שלהם, ומתחילים לחיות כמו פראים. הם ממציאים להם אלים, ועוב־דים אותם. הם צובעים את פניהם, ממציאים להם ריקודים פראיים, ורוצחים, ללא שום מעצורים, איש את רעהו.

זהו ספר העוסק, בדרך מקורית ומעניינת, בביקורת החברה התרבותית. הוא מוכיח את חוסר־התועלת שבערכים שלה, שלא הוטבעו בבני־האדם, אלא רק הושמו עליהם בצורה שיטחית.

על־ידי השוואת החברה התרבותית לחברת פראים, נוגע גולדינג בפגמים ובחסרונות של האחרונה, ובעזרת הסיפור הפשוט הוא מתאר את המרחק הקצר בין חיי־התרבות הנעזרים בטלפונים, בטלביזיה ובמכוניות, ל־בין חיי־הטבע המתנהלים ללא כל האביזרים הללו. מצב הטבע, לפי דעתו, אינו המצב האידיאלי, כפי שראו אותו הוגי־דעות, סופ־רים ומשוררים שונים.

חזרזיר, מה קרה? כמו הרבה ספרים על אוטופיות וחיים דמיוניים, הספר אינו מגובש מבחינה ספרותית, כמו שהוא מגובש מבחינה רעיונית. הוא לוקה בפגמים הצור־מים עינו של כל קורא, ומחלישים, משום־כך, את כוחו. הילדים, למשל, עוד לפני שהפכו פראים, אינם מתנהגים, ואינם מדב־רים, כמו ילדים. הם מתנהגים כמו הרע־יונות של המחבר, שהולבשו בבגדי־ילדים.

שיחה מעין זו, למשל: „חזרזיר, מה כאן אינו כשורה?"

„אתה מתכוון ל..."

„— לא, לא לזה... כוונתי, מה גורם לדברים להתערער כך?"

קשה לחשוב שזו שפה של ילדים. ילדים יכולים, אולי, לחשוב כך, אבל לעולם לא יתבטאו כך.

גם תיאור המעבר מחיי־החברה התרבותיים לחיי־פרא אינו עשוי בצורה משכנעת. הוא אינו בר ספרות: הוא סכמאטי מדי, יבש, ומלאכותי. נוסף לזה אין הסופר נותן ל־דמויותיו להתבטא. הוא מסביר אותן, מבאר אותן ומפרש אותן.

לפעמים הוא מצליח לתת תיאור מצויין, דיאלוג כן או תמונה מרשימה, ומיד מצליח לקלקל אותם בפרשנות שהוא מוסיף עליהם.

ביל הפרא. כך, למשל, כשהוא מתאר איך הנער היחידי, שעדיין לא הפך פרא, נרדף על־ידי חבריו המנסים להורגו, הוא כותב: „ראלף עשה אוזנו כאפרכסת... בבהלתו סבור היה ששמע קול רודפים. אולם הציידים התגנבו רק אל שוליו המר־ריקים של היער, אולי כדי לאסוף את ה־רמחים... ראלף אפילו מבחין באחד מהם, כולו רצוע חום ושחור ואדום, והניח כי ביל הוא."

צירוף השם התרבותי והמוכר: ביל, עם דמות הפרא הצבוע, נותן תמונה חזקה, מפ־לצחית, של השינוי שחל בילדי־התרבות ה־צעירים. אבל המחבר אינו מסתפק בכך ו־הוא מוסיף את ההסבר שלו: „אך למען האמת, הירהר ראלף, אין זה ביל, זהו פרא שדמותו אינה מתיישבת עם אותו דיוקן של נער לבוש במכנסיים ובכותונת."

אבל למרות כל המגרעות הללו, בעל זבוב הוא ספר חשוב, כתוב בכשרון, בצורה שו־טפת, מרתקת. הוא זכה להצלחה גדולה ב־אנגליה ובארצות־הברית, והפך על־ידי פיטר ברוק, אחד מגדולי במאי התיאטרון האנגלי, לסרט מצויין, המעורר ויכוחים וביקורות נלהבות בכל העולם.